SMK Connect
Hvor kunst & undervisning mødes

Tryk med solen

Hvad kan vi lære af naturen, og hvordan hænger vi sammen med den? I denne opgave skal eleverne arbejde med nyere kunstværker, der gennem forskellige materialer undersøger forholdet mellem mennesker og natur. Eleverne skal lade sig inspirere af værkernes tematikker og kunstneriske greb i deres eget arbejde med cyanotypi og naturmaterialer indsamlet i lokalområdet.

Kunst og natur

1 lektion

Kunst og natur har gennem historien påvirket hinanden. Kunstnere har brugt naturen som motiv, materiale og inspiration. Gennem kunsten kan vi blive klogere på menneskets relation til naturen. Måske kan naturen være mere end bare noget, vi kigger på. Den kan også være noget, vi lærer af og forstår os selv igennem. Kunsten kan samtidig minde os om, at vi mennesker også er en del af naturen.

I første del af opgaven skal eleverne analysere forskellige kunstværker, der indeholder naturmaterialer eller på andre måder forholder sig til naturen. Se værkerne nedenfor.

- Del eleverne op i grupper på tre til fire.
- Giv dem hver et print af et af værkerne. Det gør ikke noget at flere grupper skal arbejde med det samme værk.
- Brug øvelsen Værket får mig (ikke) til at tænke på til at starte værksamtalen.
- Når alle har udfyldt deres seddel, læser de op på skift i grupperne.
- Bed dem tale om deres ord sammen. Var der noget der gik igen? Nogle modsætninger? Hvorfor kom de netop til at tænke eller ikke tænke på det, de gjorde? Var der noget særligt ved værket, som fangede dem? Lagde de mærke til nogle farver eller materialer?

Indsamling

Forklar eleverne, at de skal arbejde med cyanotypi og at de skal lade sig inspirere af værket. Det kan være, de vil fokusere på linjer og former eller måske på materialer eller komposition.

De skal lave deres tryk med naturmaterialer, de finder i lokalområdet. På den måde bliver deres tryk både en parafrase over det værk de har arbejdet med, og en slags portræt af det sted, de bor.

Giv dem en pose til deres materialer og send dem ud.

I SKAL BRUGE

- Indsamlede naturmaterialer
- Print af værker
- Print "Værket får mig (ikke) til at tænke på"
- Blyanter

Kunstværker

Titel
"Mountains Water"

Kunstner
Lene Adler Petersen

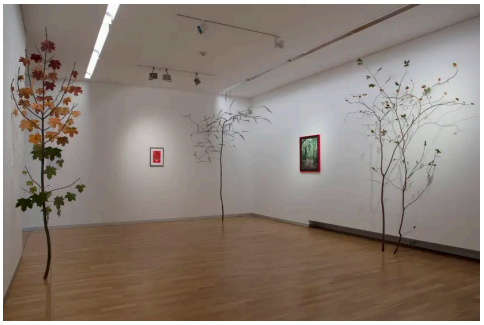

Titel
Re-member Me

Kunstner
Rasmus Myrup

Titel
Eight-Part-Piece (Cayuga Salt Mine Project)

Kunstner
Robert Smithson

Blåtryk

1 lektion

Kunst og videnskab har gennem historien påvirket hinanden. Cyanotypi blev opfundet i starten af 1840'erne af den britiske matematiker og kemiker Sir John Herschel. Metoden blev siden særligt brugt til tekniske tegninger inden for byggeri og industri - deraf udtrykket *blue-prin*t. Botanikeren Anna Atkins, som var ven og nabo til Herschel, brugte i 1843 den helt nye teknik til at skabe det, der blev kendt som verdens første fotobog. I værket, *Photographs of British Algae: Cyanoptype Impressions* forende hun sin passion for videnskabelig forskning, teknologiske eksperimenter og kunstnerisk udtryk, i arbejdet med at dokumentere tang og alger.

Parafrase med cyanotypi

Grupperne skal bruge deres indsamlede materialer til at skabe deres egne tryk med cyanotypi. De skal tage udgangspunkt i det værk, de har arbejdet med, og bruge de ord, de har skrevet ned.

Inden de går i gang, kan de arbejde med kompositionen på et bord eller et stykke papir. Det kan gå hurtigt med cyanotypi, så det er vigtigt at de har aftalt hvor deres elementer skal placeres.

Det er flot at arbejde med ét stort ark til opgaven, men du kan også lade dem få et mindre, eller hver deres, som så sættes sammen til et fælles udtryk. Følg trin-for-trin guiden til hvordan du forbereder papiret til cyanotypi og laver tryk med forskellige genstande.

Vigtigt

Den emulsion der bruges til cyanotypi er lysfølsom overfor UV-lys, som bl.a. findes i sollys. Sørg derfor for at være i et rum uden sollys – det er fint nok med lidt tændt lys fra en lampe, når du blander emulsionen og klargør papiret. Når papiret er tørt, skal du lægge det i en konvolut. På den måde bliver papiret ikke eksponeret for sollys, inden det skal tages i brug. Emulsionen er ikke giftig, men vær opmærksom på at den kan irritere hud og øjne. Børn bør ikke håndtere emulsionen på egen hånd.

Fremkaldelse

Motivet fremkaldes i dagslyset, enten udenfor eller i vindueskarmen. Belysningstiden varierer alt efter solen. Jo mere lys, jo kortere belysningstid.

Tjek UV-indekset. Er det højt på en varm sommerdag (for eksempel UV-indeks 5) tager det omkring 2 minutter for at billedet bliver fremkaldt. Er vejret gråt med et UV-indeks på 0 eller 1, kan det tage mindst en time at fremkalde motivet.

Under belysningen skifter emulsionen farve fra gullig til grålig mørkegrøn. Den blå farve træder først frem, når papiret til sidst skylles i vand.Det betyder, at eleverne skal arbejde hurtigt, når de først eksponerer deres ark. Pas på med blæsevejr. Find gerne et sted med læ, og sørg for ikke selv at skygge for solen i processen.

Opsamling

Lad eleverne præsentere deres tryk og reflektere over deres proces. Du kan bede dem om at gemme deres naturmaterialer i et glas, eller lime dem på et stykke papir, så de andre kan se, hvad de har brugt.

Du kan hjælpe dem på vej med følgende spørgsmål

- Hvilken materialer indsamlede og hvorfor? Var der noget særligt, som tiltrak dem?
- Hvordan fortolkede de deres værk?
- Hvordan var det at arbejde med cyanotypi? Var det udfordrende?
- Hvordan arbejdede de med deres komposition?
- Hvordan blev det færdige udtryk? Var det som de forventede?

Videre refleksion

- Hvordan kan kunst få os til at se naturen på en ny måde?
- Kan eleverne finde andre eksempler på kunstværker, hvor naturen er i fokus?
- Fik de et nyt blik på deres lokalområde ved at have øje for noget som ellers er overset?

I SKAL BRUGE

- Cyanotypi kit
- akvarelpapir (gerne A2)

BILAG

- Trin-for-trin vejledning.pdf

Om SMK Connect

SMK Connect gør den kunstneriske kulturarv levende og anvendelig for landets elever. Det sker via modul-opbyggede, nøje tilrettelagte undervisningsforløb, der kan bruges direkte i underviserens planlægning.

Udgivet under CC BY-SA